Algemene beschouwing

Programmabegroting 2027 – Lokaal Belang

Voorzitter, goedemorgen allen,

Vandaag bespreken we de programmabegroting 2027. Namens Lokaal Belang dank ik de ambtenaren voor het vele werk dat hierin is gestoken en de griffie voor haar ondersteuning van de Raad.

Voorzitter,

Lokaal Belang kijkt terug op een bijzonder jaar. De gemeenteraadsverkiezingen brachten nieuwe politieke verhoudingen. Onze inwoners gaven Lokaal Belang opnieuw het vertrouwen om als grootste partij verantwoordelijkheid te dragen. Dat zien wij niet als vanzelfsprekend, maar als een opdracht om te luisteren. Samen met het CDA hebben we daarvoor een koers vastgelegd in het coalitieprogramma.

In 2027 bestaat Maasgouw bovendien 20 jaar. Een mooi moment om stil te staan bij wat is opgebouwd: één gemeente met tien kernen, elk met een eigen karakter. Lokaal Belang draagt sinds de vorming van Maasgouw bestuurlijke verantwoordelijkheid. Daar zijn wij trots op, maar vooral voelen we de verantwoordelijkheid om verder te bouwen.

Dat doen we in onrustige tijden. Internationale spanningen, stijgende kosten en harder maatschappelijk debat raken ook onze inwoners. Niet alles kunnen we lokaal oplossen. Maar in onzekere tijden kunnen we lokaal het verschil maken.

Een goed plan is immers pas waardevol wanneer onze inwoners er daadwerkelijk iets van merken.

Met de strategische visie Maasgouw 2035 hebben we samen met inwoners, ondernemers en organisaties richting gegeven aan onze toekomst. Die visie is geen eindpunt, maar een begin. Nu komt het aan op de vertaling naar concrete keuzes en uitvoering.

En daar ligt, volgens Lokaal Belang, een belangrijke opdracht. De afgelopen jaren zijn besluiten genomen over onder meer schoolgebouwen, gemeenschapshuizen, maatschappelijk vastgoed en startersleningen. Tegelijkertijd zien we dat de uitvoeringscapaciteit onder druk staat en dat projecten duurder worden. Geld beschikbaar stellen betekent nog niet dat een plan morgen gerealiseerd is.

De afgelopen jaren hebben we samen veel in gang gezet. Juist daarom willen wij de komende periode nadrukkelijk aandacht geven aan de uitvoering. Door heldere prioriteiten te stellen en rekening te houden met de beschikbare capaciteit, zorgen we ervoor dat onze ambities ook daadwerkelijk zichtbaar worden voor onze inwoners.
Niet alleen nieuwe plannen maken, maar vooral voortbouwen op wat we al hebben ingezet.

Voorzitter,

De kracht van Maasgouw zien we dagelijks in onze dorpen: in verenigingen, vrijwilligers en ontmoetingsplekken. Die betrokkenheid verdient ruimte en ondersteuning. Daarom kijken wij met belangstelling uit naar de pilot Dorpskracht

Voor Lokaal Belang mag het niet bij één pilot blijven. De ervaringen moeten bruikbaar zijn voor alle kernen, ook waar geen actieve dorpsraad is. Daarom dienen wij een motie in die zich richt op het borgen van de resultaten en het benutten van de opgedane kennis. De dorpscontactpersoon kan daarbij een verbindende rol vervullen.

[MOTIE DORPSKRACHT]

Onze eigenheid vinden we ook terug in het erfgoed en de Limburgse taal. Met de kadernota erfgoedbeleid is een belangrijke stap gezet. Bij de uitwerking moet het behoud van monumenten en dorpsgezichten hand in hand gaan met uitvoerbaarheid en oog voor de eigenaren.

Ook het Limburgs is onderdeel van wie wij zijn. Daarom vragen wij met een motie om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor Limburgs Taalbeleid in onze gemeente. En waar mogelijk samen met andere MER-gemeenten de samenwerking hierin te zoeken. Niet om meteen een omvangrijk traject te starten, maar om zorgvuldig te verkennen wat passend en haalbaar is.

[MOTIE LIMBURGSE TAAL]

Voorzitter,

Wonen blijft een grote opgave. Jongeren moeten perspectief hebben op een woning in hun eigen omgeving en ouderen doorstromen naar een passende plek. De aanvullende middelen voor startersleningen kunnen daarbij helpend zijn. Van het komende volkshuisvestingsprogramma verwachten wij een helder beeld van de behoeften per kern, ook van de bijzondere doelgroepen. Niet alleen aantallen zijn belangrijk, maar vooral of we de juiste woningen realiseren.

Ook goede schoolgebouwen horen bij een toekomstbestendig Maasgouw. Met de plannen voor de Sint Merardusschool in Wessem en ’t Breerke in Maasbracht zetten we daarin stappen.

Een prettige leefomgeving vraagt daarnaast om veiligheid. Als waterrijke gemeente vinden wij toezicht en handhaving op onze Maasplassen belangrijk. Lokaal Belang heeft zich hiervoor eerder samen met andere fracties ingezet, onder meer met aandacht voor de mogelijke inzet en aanschaf van een handhavingsboot. Daarbij blijven samenwerking en een doelmatige inzet van middelen vooropstaan.

Ook de situatie rondom open water vraagt aandacht. Die is niet van vandaag op morgen ontstaan en laat zich dus ook niet met één besluit oplossen. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente hierover duidelijk blijft communiceren en, binnen haar mogelijkheden en verantwoordelijkheden, werkt aan een zorgvuldige aanpak.

Maar veiligheid gaat ook over wat er achter de voordeur gebeurt. In het sociaal domein zien we hoe problemen ontstaan rondom bestaanszekerheid, gezondheid en zorg zich kunnen opstapelen. Dan moet ondersteuning bereikbaar zijn en moeten organisaties goed samenwerken. Dat geldt zeker ook bij huiselijk geweld en kindermishandeling, waarbij een zorgvuldige samenwerking met Veilig Thuis essentieel is.

Daarnaast vraagt de uitvoering van landelijke opgaven, waaronder de Spreidingswet, om een zorgvuldige afweging van onze verantwoordelijkheden, de mogelijkheden van onze gemeente en de zorgen van inwoners.

Juist bij deze onderwerpen waar meningen uiteenlopen, moeten we het gesprek met elkaar blijven voeren. Ook op sociale media zien we hoe snel tegenstellingen verharden. We hoeven het niet altijd met elkaar eens te zijn, maar we moeten elkaar wel met respect blijven behandelen. Als volksvertegenwoordigers hebben wij daarin als Raad een voorbeeldfunctie.

Voorzitter,

Al deze opgaven vragen om financiële verantwoordelijkheid. Maasgouw heeft de afgelopen jaren een gezonde financiële positie opgebouwd. Dat is het resultaat van zorgvuldig financieel beleid en biedt ons ook nu de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen.

De recent ontdekte fout in de begroting 2027 is uiteraard vervelend. Het is belangrijk dat duidelijk wordt hoe deze heeft kunnen ontstaan en dat we daarvan leren. Tegelijkertijd biedt onze opgebouwde financiële positie ruimte om de gevolgen op te vangen.

Voor de komende jaren blijft een structureel sluitende begroting ons uitgangspunt. Daarbij moeten we zorgvuldig omgaan met onze reserves, zodat we ook in de toekomst kunnen blijven investeren.

Dat vraagt niet alleen om financiële keuzes, maar ook om realistische uitvoering. We moeten kritisch blijven op nieuwe verplichtingen, de capaciteit die daarvoor nodig is en de middelen die daadwerkelijk beschikbaar zijn.

Ook bij de toeristenbelasting zoeken wij naar een goede balans tussen de gemeentelijke inkomsten en de belangen van onze recreatieve sector. De voorgestelde tarief-sprong van 2026 naar 2027 is groot, hierover hebben we meerdere signalen ontvangen.

Daarom dient Lokaal Belang samen met het CDA een amendement in om de verhoging voor deze accommodaties te matigen naar € 3,25 per persoon per overnachting. Voor de jaren daarna blijft de financiële opgave staan en vragen wij het college om samen met deze sector tot een zorgvuldige en toekomstbestendige uitwerking te komen.

Ook bij besparingen telt het effect voor inwoners. De voorgenomen sluiting van het gemeentehuis op vrijdagmiddag is daarvan een voorbeeld. We begrijpen dat keuzes nodig kunnen zijn, maar onze gemeente blijft een dienstverlenende organisatie. Daarom vragen wij het college om na één jaar binnen de reguliere verantwoording inzicht te geven in de gerealiseerde besparing en de ervaringen met bereikbaarheid en dienstverlening.

Voorzitter, tot slot,

In 2027 vieren we twintig jaar Maasgouw. Twintig jaar waarin we samen hebben gebouwd aan een gemeente waar we trots op mogen zijn.

De komende jaren liggen er volop kansen om daarop voort te bouwen. Met aandacht voor onze dorpen, ruimte voor onze inwoners en vertrouwen in de samenwerking met elkaar.

Lokaal Belang wil daarin verantwoordelijkheid blijven nemen. Met realistische ambities, oog voor de menselijke maat en vooral met de wil om resultaten te boeken.

Want uiteindelijk gaat het niet alleen om wat we als gemeente besluiten, maar vooral om wat we samen voor onze inwoners kunnen betekenen. Elk dorp voor elkaar.
Dank u wel, voorzitter